

## Foia enciclopedica si beletristica cu ilustratiuni.

**PEST'A**  
Joi  
21 aug.  
(5 sept.)

Ese totu a opt'a di  
**Pretulu pentru Austria**  
pe Jul. - Dec. . . . . 4 fl. —  
**Pentru Romania**  
pe Jul. - Dec. unu galbenu.

Nr.  
: 34.

**Cancelari'a redactiunei**  
**Strat'a morariloru Nr. 10.**

unde sunt a se adresá manuscriptele si banii  
de prenumeratiune.

**Anulu**  
**III**  
**1867.**

### EMILIU OLLIVIER.

Cetitorii nostri au potutu aflá in foile politice a dese ori numele acestui barbatu, carele in parlamentulu Franciei, ca membrulu opusetiunii si-a eluptatu de multa unu nume cunoscutu in tóta lumea civilisata, — de aceea va fi interesantu a publicá de asta-data afára de portretulu dinsulu si câte-va date biografice din viét'a lui.

*Emiliu Ollivier* fu nascutu la 6. iuliu 1825 in Marseille. Inca fiindu studente dede semne de o capacitate rara. Temele scolastice, cu deosebire cele istorice le fece totu deun'a



Emiliu Ollivier.

spre deplin a indetulare a profesoriloru sei, ástfelu incátu, de regula elu dobânda premiele menite pentru atare elaboratu. Absolvandu scolele, si-a alesu cariera juridica. In 1847 pasí in sinulu advocatiloru din Parisu si in scurtu tempu devení unulu dintre cei mai cercetati advocati. Mai tardíu in orasiulu seu natalu portá oficiu de siefu alu politiei. La 1849 se reátorse in Parisu, unde in dílele acestoru tempi viforosi avú unu rolu activu. In 1854 fu alesu de deputatu in cerculu Seinci; despre portarea lui observata cu ocazia consulta-riloru, fia destulu a

amintí numai atât'a, câ poporul francesu lundiestrà cu numele : emulatoriulu june alu lui *Jules Favre*. Nu suferè indoiéla, câ elu pana asta-di e unulu dintre cei mai emininti membri ai corpului legislativu francesu.

Emiliu Ollivier este celu mai infocatu, celu mai petrundiatoriu si celu mai energiosu oratoru alu opusetiunii. Elu e o capacitate oratorica escelinta ; si precum Jules Favre, asié si elu este sanguinicu, pana la celu mai inaltu gradu. Temperamentu-i iritatu este in stare, si la celu mai indiferentu obiectu, a produce cuvinte eclatante. Elu se vede a urmari cuvintele lui Börne : „Déca esti ostasiu lupta-te, déca esti oratoru vorbesce, in contra inimicului teu“, fiindca pe oratorii din partit'a contraria i-considera de adeverati inimici, si apoi dupa potintia i-combate si i-ataca.

In memori'a poporului parisianu sunt inca próspele disputele, ce le avù Ollivier in sal'a corpului legislativu in restempu aprópe de unu deceniu ; elu in discussiune este constantu si energiosu, arare ori se departédia din siedintia inante de redicarea acelei-a ; este atentu la tóte ce se petrecu in sala ; la vorbirile oratoriloru si-aréta placerea, ori neplacerea prin miscarea capului ; candu inse voiesce a vorbí si elu la obiectu, privesce asupra notariului cu o cautatura pretensiva, ca sê-i insemne numele in sîrulu vorbitoriloru ; atunce ascultatorii din galerie incepu a se uitá unulu la altulu, si a sioptí, ca si cum ar' voí a dîce : „se apropia viforulu.“

Si intru adeveru, candu incepe Emiliu Ollivier a vorbí, in cea mai mare linisce, la inceputu incetu, apoi din ce in ce si-inaltia vócea pentrudiatóre astfeliu incátu cugeti, câ se voru cutrupi parietii salei.

Fati'a lui, la insufletîrea-i abié infranavéra si la aprinderea unei iritári nobile, se aprinde, ochii-i rosi scilipescu, ca fulgerulu ; dupa aceea éra-si se mai molcomesce, inse numai pentru ca sê póta de nou cu poteri re'noite a dá organului seu unu tonu mai eclatantu.

Fia aceste câte-va deliniári destule pentru caracterisarea oratoriei lui Emiliu Ollivier. Nu potemu inse lasá neamintita acea impregiurare, câ oratori'a lui rapesce sufletulu cu sine, dar nu-lu petrunde. Ne iritédia, atítia, insufletiesce, inse dupa incetarea cuvintelor lui nu sentîmu ce-va bucuría dulce, liniscitóre, ei din contra sintîmu bucuri'a luptatoriloru superbi si selbatici, carea din ce in ce te animédia la lupta nóua. Si chiaru intr' acést'a se deosebesce de Juliu Favre, carele cu puternic'a-i oratori'a asemene scutura si aprinde anemele, inse totu oda-

ta le si petrunde. Acest'a, candu devinge pe contrariulu seu, i-iérta. Elu nu are natur'a resbunárii.

## LA FRANCIA.

Pamentulu libertátii, ce dulce ne incanta,  
Francia, tíer'a multoru eroi memoritori,  
Primesce salutarea-mi la tiermurea ta santa,  
Oh ! tîe se cuvine salute de trei ori.

Salutu antái'a óra dieiésc'a libertate,  
Ce 'n tine infloresce, si cresce triumfandu ;  
Salutu apoi cultur'a ce de aci strabate  
Si sbóra 'n lumea mare ca unu lucéferu blandu.

Si-a trei'a salutare, a trei'a se cuvine  
Natiunei glorióse rudite cu a mea,  
Natiunei stranepóte a marei ginti latine,  
Pe care-odinióra o lume-o prémarea.

Noi amu avutu o mama ti suntemu sorióra,  
O sora iubitóre in bine si in reu ;  
O sora ce pe tine ferbinte te adóra,  
Si care spera 'n tine ca 'n *Domnulu Domnedieu*.

Multu a trecutu acuma decandu noi cu amóre  
Din sinulu mamei nóstre in veci ne-amu despartitu,  
Pornindu in lumea mare, ca dóue stelisióre,  
Tu spre apusu aice, noi eatra resaritu.

Multu a trecutu de-atunce si acuma éta, éta,  
Strabun'a nóstra mama repausa 'n mormentu ;  
Splendórea-i gloriósa de totu e 'ntuncata,  
Poterea ei stravechia s'a stinsu, s'a stersu, s'a frantu.

Dar au remasu cinci fiice, ce au sê reinvía  
Marirea Romei vechie de nou p'acestu pamentu ;  
Si potu se 'ndeplinésca ide'a asta pia,  
De s'oru petrunde tóte de unu simtiu si cugetu santu.

Lucrarea se 'ncepuse, la miédiadi se redica  
Beseric'a 'ntrunirii iubitoru nosti frati, —  
Si 'n Spani'a frumósa, si Portugali'a mica  
Lumin'a va sê 'nvinga si-oru fi toti desceptati.

Ér tu, Francia draga, esti mare, mandra, tare,  
Cuventulu teu si spad'a-ti impun acum la toti ;  
Traiesci in fericire, in scumpa 'ndestulare,  
Si lumea te admira, câ-ci multe, tóte poti.

Ah! insecolo, colo, la resaritu departe  
A ta iubita sora suspina dorerosu,  
De bucuria dulce, placere n'are parte,  
De secolu ea se lupta ca leulu curagiosu.

Multu a pierdutu serman'a in luptele varvare,  
Pe campulu de marire eroi multi au picatu;  
Dar dup' atate lupte si secolu de pierdiare,  
Stindardulu natiunale remase nepetatu.

Natiunea libertatii, Francia adorata,  
Apuca tu stindardulu de sange scumpu santitu;  
Inaltia-lu er in aeru se falfaie 'nc'odata,  
Ca 'ngiuru-i se 'adune toti fratii 'n resaritu.

Natiunea nostra sora, tramisa de ursita,  
Asculita plansulu gelnicu ce-lu versa fratii tei,  
Condu pe a ta sora la tint'a ei dorita,  
Oh! vina 'n ajutoriu-i, sustiene caus'a ei!

Paris 15 aug. 1867.

Iosifu Vulcanu.

## DIN VIETI'A UNUI JUNE.

NOVELA.

(Urmare.)

Iubeam pre Lisa ca pre unu angeru adeveratu si o stimam ca pre un'a care-mi era singura mangaiere pre pamentu.

De demaneti'a pana sera o leganam pe bratiile mele si ne desmerdam ca doi copilasi, si ne guguliam ca doi porumbi, — si candu vinca sera, si ea intră in chiliuti'a ei, in care era numai o icona maestosa santa, icona santei Marie, in care nu intră nimenea candu era ea ocupata in santele rugatiuni, in piele meditari — nici chiar ea de sera pana demaneti'a — oh atunci asia mi-era de doru de ea — asia asceptam sorele demanetiei se vina Lisa 'n bratiile mele ...

Altu omu pe lume n'aveam in care se me 'neredu, numai unu frate dulce si bunu. Elu me caută adese, si vorbiam si ne petreceam.

Int'o sera, candu Lisa se 'ndepartase de la mine in chili'a sa, veni fratele meu la mine, — si dupa ce siedi orecum mai seriosu ca totu de un'a, me 'ntrebă: unde-ti e femeia frate?

— In odai'a sa ocupata 'n pietati — raspunsei.

Elu zimbă cu o ironia nedumerita.

— En vedi-o, te rogu!

Oh putere santa! Se para ca mi-se 'mbeta capulu de mania si de spaima. Ce cugeta elu de Lisa?! ...

— En vedi-o frate, — deschide usi'a si privesce in laintru.

— Lisa mea e profundata, ea e in sinulu

angeriloru candu meditadia, — nu o voiu conturbă.

Elu se repedi la usia si o arunca 'ndereptu — apoi cu o fatia orecum zimbitore si de batjocura — cu degetulu aretandu in laintru mi duse: — Cauta cum meditadia!

Privii in laintru fara voi'a mea — si — Lisa nicairi.

Pe scaune cate unu vestmentu aruncatu cate unu brasletu pe josu, cate o petea, si pe toiletu pomade, parfume si cate si mai cate margele.

Statui uimitu si mutu cum sta o statua de petra; — er frate-meu, dupa ce me lasa cugetandu unu picu me prinse de mana.

— Vino cu mine — duse.

Eu nu sciam de mine, am mersu cum m'a dusu, am lasatu se face cu mine ce va voi.

Me scose din curte afara — me porta pe strade 'ncece si 'ncolo, pana ajunseramu intr'o strada angusta ca unu canalu, urita si puturosa. — Nam amblatu pe aici in veci pana acum.

Noptea era negra ca funinginea, misteriu noptii greu, misteriu sufletului meu consumatoriu.

Candu intraramu pe strad'a cea 'ngusta, me 'ntempinara doi barbati imbroboditi ca nesce femeii cu ce-va haina negra. Trecandu pe langa mine unulu dintre ei duse in siopta catra celaltu: acesta-e! apoi disparura dupa unu cotu de strada.

Statui in locu.

— Unde me duci frate — oh esplica-mi ispit'a asta grozava, te rogu!

— Vino numai dupa mine repede — pipasesce cu batulu se nu cadi in atare gropa — si vino — si taci.

Groz'a si secretulu unei aventure asia dorose me ucidea. Continuaramu calea mai incolo.

— Unde me duci, te rogu pe tote cele sante, unde me porti — mai siopti.

— Pst! mi dadu semnu — si se alipi catra unu parete ruinat de jumatate — apoi me chiamo si pe mine langa elu.

In parete se vedea o gaura asia ca la pevnitia, mica, in patru cornuri, dar se mai para a fi facuta de sine decatu de mana omenesca. — Pe aci ascultaramu unu tempu, si audiramu din candu in candu nesce strigate, nesce racniture si tiepări grozave.

Dupa ce staturamu aci doue minute frate-meu porni, era-si me chimă dupa sine.

Merseramu pe langa zidu unu picu, apoi ne 'ntorseramu pe dupa unu coltiu si intraramu intre nesce muri grozavi.

Frate-meu mergea înainte, eu dupa elu tremitosu. Candu ajunse intru-unu anghiu, deschise o usia grea in muru, ca si cum ar deschide cine scie ce magazinu anticu.

Elu intrà înainte, eu dupa elu. Candu deschiseramu usi'a ndata ne lovira o bore calda dohorita, puturosa peste mesura si ucigatore.

Merseramu mai nainte, si ajunseramu intr' alta chilã. Aci se vedea ce-va diare oscura de opaitiu si orecum asié de gratiosu-misteriosa. Dintr' alta cela, séu mai bine mina s'audiá unu sgomotu cumplitu, candu si candu s'audiau nesce vorbe esaltate, ce-va dechiamatiuni, apoi strigâri, vivate si racnituri ca de nesce fere selbaticie. Aicea e birtulu lotriloru de buna séma.

Mai merseramu inca o odaia. Aci ne despartia de cei ce racniau asié cumplitu unu parate, numai pana in breu. ér de aci in susu incruscatu cu cruci de lemn. Naintea nostra se ivi odata unu omutiú grasu, câtu nu sciai incatrau e mai lungu si mai latu, si facandu-ne nesce complimente pré confidente, ca 'n birtu. — ne puse scaune se siedemu. Frate-meu i facu semnu se taca de noi.

Siediuramu langa parete si prin cruci priveamu in laintru, eu curiosu forte. Erau in jurulu unei mese de scandura gola pana in doue dieci de barbati si ca vr'o diece femei. Unii dintre ei culcati pe lavitie de scanduri cu capurile spandiurandu altii doboriti pe josu. Erau oh, erau femei frumóse, erau frumóse ca lumin'a soarelui de maiu, erau cum n'am mai vediutu in lume — doborite pe josu de beutura, cu fetiele asudate, cu crinele prin pulvere, si cu hainele desvoltate, — ér pe langa ele glasié sdrobite si pe sub ele beuturi versate — catu ti-erá gródia. Unii, cari erau mai voiosi inca beau si strigan si urláu, vorbe urite, dictii imorale ucigatore de sufletu curatu. — altii dormiau incotiti pe méssa, cu fati'a catra ceriu, cu ochii deschisi de jumatate si 'nholbati ca la cei morti de morte silnica, si cu pitioarele intinse de pe unu scaunu pe altulu, cu orecare negligintia cortesiesca.

Unulu erá 'n fruntea mesei — unu barbatu frumosu si atleticu ca unu semidieu, si cu o barba négra ca noptea. — Acest'a se scola de pe scaunu, unde numai abié mai clipea cu ochii si sberà un'a domne sante, câtu toti colegii se tredîra, si prinsera a se butusi unulu pe altulu pe josu; ér femeile, ca nesce angeri farmecati de orece potere neprecepta — si intindeau manele spre 'nbratâsiare — stergandu-si fati'a cea asudata cu crinele cele pulverose.

-- Alo fetiori! Rota la paharu! — unu pocalu pentru dame!

Si barbatii toti sborara ca electrisati si se pusera pe langa méssa — apoi tornara vinu in pocale — si asteptau toastulu.

Celu cu barba negra 'ncepu:

Colegi! Viéti'a trece ca negur'a repede si négra — se gustâmu placerea vietici pana i-dulce viéti'a, se folosimu lumea pana e farmeculu dulce — traimu placerii, traimu amorului, — traimu in dame si pentru dame, — in bratiulu loru e placerea, pe sinulu loru e voluptatea, pe budiele loru ferieirea in ochii loru raiulu — — pentru femei pocale! Vivat!

Si se 'ncepura racnituri cumplete ca de fere, si ciocnituri si sdrobiri de pocale — la care se scolara femeile tote sberandu si chiuindu — si beura si ele. — Apoi un'a dintre ele se puse 'n fruntea mesei — acést'a erá vetavulu intre ele, pe acést'a o imitau tote, si la acést'a eráu tientiti toti ochii. — Perulu ei desfasiuratu si svlaturatu, ca la o arpia, ochii ei impainginiti, intruindu orecum voluptatea, somnulu, pasiunea, beti'a si posesi'a in sine, sinurile ei gole pana 'n brâu si vestmintele spintecate ca velurile ei cele dulci fetioresci, cu cari ceriulu o a decoratu. — Acést'a erá Lisa!

Ea redicà unu pocalu cu nesce vinu maestritu la gustu si la coloru — si 'ncepu:

— Traimu voluptatii, traimu placerii — acest'a e destinulu vietici. Se piera fanaticismulu, si piera bigoti'a — — placerea — e viéti'a. — In vinu e beti'a, in beti'a voluptatea si sinceritatea, in sinceritate si voluptate e amorulu — — pocale cu vinu, vinu cu beti'a, beti'a cu amoru si cu voluptate. — Vivatu!

Urari grozave, apoi dupa ce golira pocalele toti barbatii se aruncara la ea si tragandu-o 'n tote partile unulu dupa altulu i-sarutara sinurile cele albe ca la o icona — apoi inceputa la discure in negr'a loru beti'a.

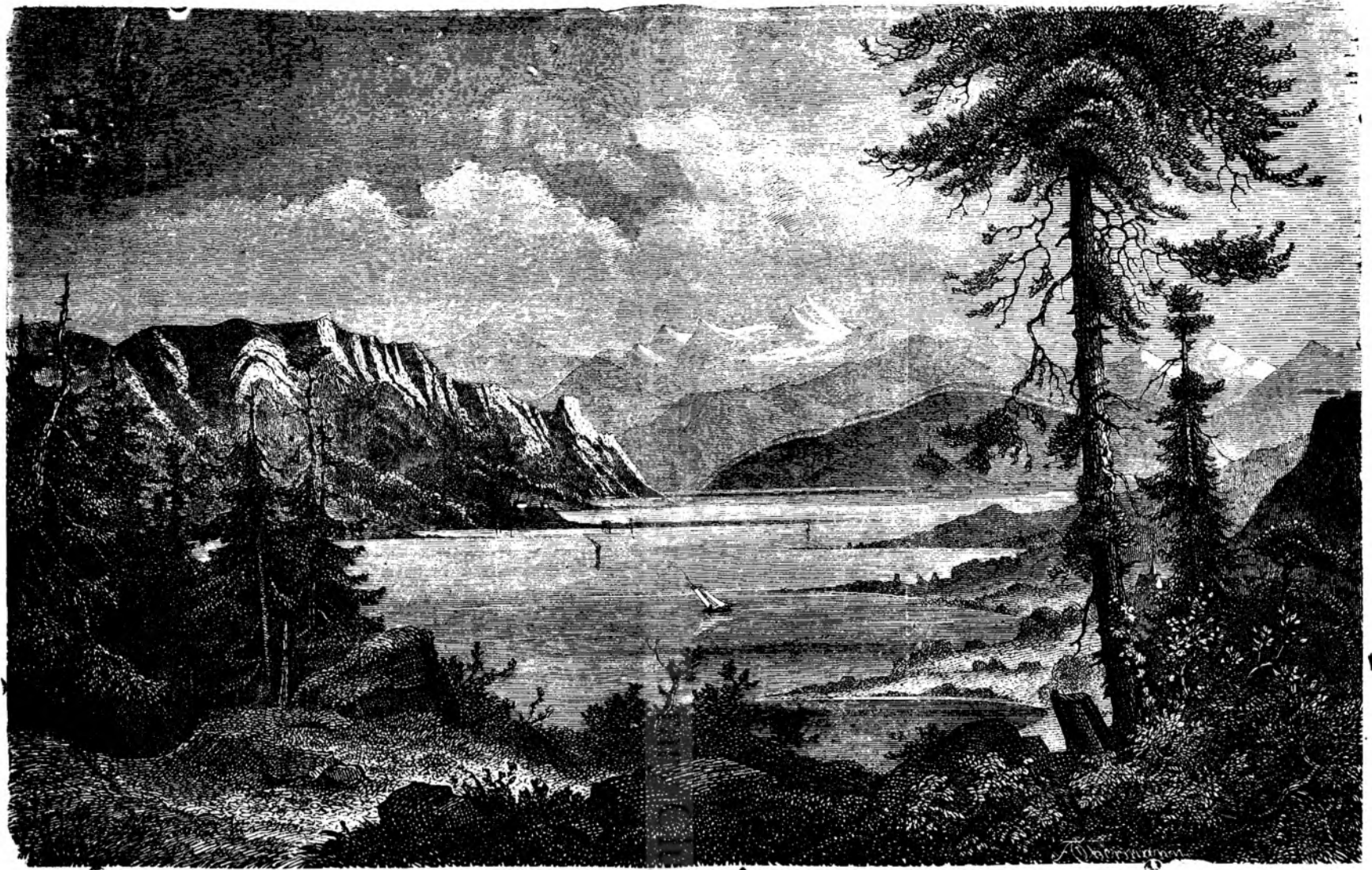
(Finea va urmã.)

V. R. Buticescu.

## Femeile in evulu anticu.

(Capetu.)

Feciorulu régelui Sextus Tarquinius in alta nópte furandu-se din óste s'a dusu la *Lucreti'a* si i-a profanatu memori'a, ca nici ea sê nu fia mai buna decatu celelalte femei. *Lucreti'a* in alta dî a chiamatu la sine pe tata-seu pe *Collatinus* si pe mai multi amici ai loru. Intre lacrimi li-a spusu intemplantia de nópte; — apoi i-a provocatu ca sê scape Rom'a de tirani'a Tarquiniloru. „Tarquiniu au ucisu libertatea, au profanatu religiunea, au calcatu in picióre dem-



Lacul de la Atter, nu departe de Salzburg.



nitatea Romei, acum voiescu a ucide si virtutea romana! Pana candu le veti suferi tóte aceste Romaniloru? De sunteti voi lasi, eu ve dau esemplu. Colatinus! tie nu-ti remane alta, decâtu resbunarea! Cu aceste cuvinte, — ne observandu cei ce steteau in jurulu ei — scóse unu pumnalu si se strapunge. Brutus amiculu lui Colatinus i-a luatu trupulu si l'a dusu in *forum*, l'a aretatu cetatieniloru si i-a provocatu in contr'a regelui, daca nu vreu ca tóte femeile romane se pice victime pecatelor Tarquiniloru. Fapt'a acést'a a causatu caderea Tarquiniloru si fundarea republicei. Pecatulu póte profaná virtutea, inse a o invinge nici odata! Virtutea *Lucretiei* fu profanata, dar virtutea *Lucretiei* a invinsu tirani'a. Virtutea *Lucretiei* a desteptatu Rom'a din amortíre. Suvenirea ei au postratu o multu Romanii, femeile romane o aveau de modelu. Istori'a o lauda, posteritatea o binecuvanta, si Romanii si-aducu a minte cu fala, — de ea. O femeia ca acést'a servese de decóre natiunei care o a nascutu si e decórea evului in care a traitu!

In istori'a romana cetimu despre *Fulvi'a* muierea lui Antonius unulu din triumviratu, ea erá crudela, resbunátore incatu nici remasítiele mortiloru nu le respectá. Dupa uciderea lui Iuliu Cesare au formatu alu doilea triumviratu Octavianus, Lepidus si Antonius, scopulu comunu li erá a resbuná uciderea marelui Cesare. *Fulvi'a* aici a dusu o rola insemnata, tienea intrigi, alegea victimele si le numia inainte, se desfatá in sange. Ea a perdutu si pe renumitul oratore pe Cicerone, care ca republicanu in vorbirile sale condemná triumviratulu, anarchi'a si desfranâriile unoru rolanti. Cu o ocaziune a atinsu si faradelegile *Fulviei*. Si vorbirea acést'a i-a causatu mórtea. *Fulvi'a* nu s'a odiehnitu pana ce Antonius nu l'a judecatu la mórte. Tocm'a candu vrea se parasésca Itali'a, l'a ajunsu persecutorii nu departe de vil'a s'a Formiae, unde dupa mandatu i-au taiatu capulu si l'au dusu la *Fulvi'a*.

Femei'a acést'a asia dejosítore a fostu in resbunare incatu mórtea nu o a 'ndestulitu, ci cu unu acu a inpunsu limb'a lui Cicerone, si cu capulu dinsului a facutu o batjocura uriciósa. L'a legatu de spatele scaunului in curi'a, de pre care vorbiá elu si l'a palmuitu. — Resbunarea si-o a domolitu prin batjocur'a trupului mortu.

De acést'a fapta tóte simtiemintele nobile se infioréza si o blastema.

Ea nu numai a dejositu demnitatea romana, ci si-a trasu asupra ei judecat'a istoriei si blastemulu posteritáti.

Totu-si preste totu potemu díce, cá femeile romane au fostu virtuóse si eroice. Fapt'a *Fulviei* a fostu rezultatulu evului intunecosu. — Că-ci mai incolo aflamu decorata istori'a Romei cu femei, de cari si evulu nou ar poté fi falnicu. Asia a fostu *Porci'a* fét'a lui Catone si muierea lui M. J. Brutus. O femeia virtuósa, care si-iubea barbatulu cu ardóre, si-iubea patri'a si in ea indeperdinti'a si libertatea. In conjuratiunea pentru a ucide pe Cesare si a scapá Rom'a, a luatu o parte interesanta. Ea jurá pe membri, candu intráu in complotu. Dupa uciderea lui Cesare a parasitu Itali'a si s'a dusu in óstea republicaniloru. Si dupa ce acést'a in batali'a de la Philipi si-a perdutu speranti'a de a realisá scopulu maretu s'a inprestiatu care in catrau. Brutus cu *Porci'a* a voitu se tréca in Afric'a, unde-i aseptá betranulu Catone. — Dar partid'a lui Cesare i-a ajunsu pe drumu. Erau amendoi intr'o casutia satesca, candu i-au incungiuratu persecutorii. Brutus n'a voitu ca se pice viu in manele loru. S'a strapunsu cu pumnalulu ce erá la elu. *Porci'a* indata scose pumnalulu din peptulu sangerandu alu lui Brutus ca sê se strapunga si ea, daru i s'a fostu ruptu virfulu. Acú ce se faca, cá nu póte mori cu ide'a ei sublima — republic'a — cu sotulu ei amatu. A afluatu intr'unu anghiu a casei giaru arzatoriu, a maneatu, de acést'a — si prin astfelu de tortura infiorátore s'a despartítu de viétia.

Acést'a fú unu caracteru in adeveru devotatu. L'a desvoltatu rigorosulu Catone, spiritulu l'a resuflatu in elu adoratoriulu libertáti Brutus. Caracterulu curatu si devotatu, prin realisarea scopului se face grandiosu, si prin cadere se face sublimu si maiestosu. Caracterulu *Porciei* asia a fostu.

Unu esemplu frumosu a virtutii romane a fostu *Ari'a*. O femeie cu idei sublime si liberale. muierea lui Cecin'a Paetus. Sub Tiberius Claudius in Rom'a dominá tirani'a, éra virtutea strabuna a decadiutu. *Mesalin'a* muierea lui T. Claudius nu respectá nici legea nici religiunea — innotá in desfranâri. *Ari'a* a facutu o conjuratiune spre a resbuná misieliele *Mesalinei* si a revocá in Rom'a virtutea strabuna. Secretulu s'a sciutu si *Ari'a* cu barbatulu ei a fostu judecatu la mórte. N'a vrutu ca se móra in manele calaului; s'a strapunsu cu unu pumnalu, si apoi la intinsu barbatu-seu dícandu-i „Paetus nu e durerosu!” — *Ari'a* a fostu cea mai mare femeie in epoch'a sa. Urea pecatulu, si plangea decaderea virtutii in Rom'a. Ea a voitu a esilá pecatulu, si a plantá éra si religiunea mitologica si virtutea eroica in Romani. Ea n'a alesu instrumentulu. cá-ci

scopulu erá santu. Ea ins'a-si a fostu instrumentulu. Ea nu numai a predicatu despre virtutea romana, ci prin fapta o a si realizatu. S'a jertfitu pentru celu mai frumosu scopu, pentru moralitate, pentru demnitatea romana, si pentru datinele natiunei sale. Tempulu de atunci nu i-a sciutu pretiuí faptele, inse istori'a si posteritatea — in numele omenimei — i-pastrà suvenirea si-i lauda memori'a!

In crescerea prunciloru s'a destinsu la romani *Corneli'a* mam'a Grachiloru. In copilaria a plantatu in anim'a loru frageda amórea natiunei si respectarea drepturiloru poporului.

A implantatu in copii sei idei maretie, idei sublime, cari numai in tempulu nou s'au desvoltatu la popóre; ide'a de fratietate, libertatesi egalitate. Le-a pusu de misiune a imbratisiá interesulu poporului, si a-inibunatáí sórtea, — *Corneli'a* si-iubea cu pasiune natiunea si plangea de sórtea plebeiloru; si ne potendu-le ajutá, li-a ajutatu prin feciorii sei. Adese ori dîcea: „miadoru feciorii, da nu pentru câ-su ai mei, ci pentru câ-su a natiunei, si sórtea natiunei este sórtea loru.

*Corneli'a* si-dede sangele, simtiemintele si patriotismulu prunciloru sei. — Ea a voitu a straformá statulu romanu si a nimicé castele in elu; asia a voitu si domn'a *Rolanda* in Franci'a. *Corneli'a* a fostu cea d'intâia femeie, care a voitu a stabili statulu dupa egalitate; acést'a idea maréti'a o vedemu si in faptele dómnei *Rolanda*. *Corneli'a* si-a jertfitu pruncii sei, pentru realizarea acestei idee maretie. Unu caracteru carui-a se inchina optusprediece seclii!

*Corneli'a* n'a fostu mam'a fecioriloru sei, ea a fostu mam'a natiunei intregé; a jertfitu pe unulu pe duoi — si chiaru pe ai sei — ca se mantuiésca multímea. Déca femeile romane si-au crescutu asia copii nu e mirare, câ romanii antici a fostu mari, a fostu puternici. O dovada, câ catu potu face femeile pentru 'naltiarea poporului.

Mai pe urma vedemu eroismulu mitologicu in *Hipati'a*, o féta amabila si eserceata in secretele religiunei poganesci. Inca o anima deschisa, amabila si unu caracteru devotatu, mitologi'a i-nutriá fantasi'a sboratóre. — Candu religiunea lui Christosu a invinsu paganismulu si-a sdorbitu Dieii mitologici, fantastie'a *Hipati'a* s'a pusu contr'a religiunei crestine, propagandu si aparandu mitologi'a in Alesandri'a. In urma prin mandatulu episcopului *Cirilu* a dus'o intr'o beserica crestina, unde ne voindu a se botezá, au omorit'o intr' unu modu dejositoriu.

Dupa ce amu vediutu cate-va caractere fe-

measci — potemu dîce câ femeile din evulu anticu in genere au fostu eroice. Religiunea pagana, mitologi'a, care contine faptele Domnedieiloru, le gádelea simtiemintele si le nutriá fantasi'a — si asia mai pe tóte le-a dusu la estramitâti. Eroicu a fostu totu evulu anticu, eroice au fostu si femeile de atunci!

Evulu de midilocu a fostu fanaticu si asia au fostu si femeile lui; pentru esemplu in *Itali'a D'arc Johan'a* s. c. l. Crestinismulu le-a facutu bigóte, si din bigotîa se nasce fanaticismulu!

Er' femeile evului nou prin religiune si luminarea spiritului, au ajunsu acolo, unde a fostu chiamate de la provedintia.

Au ajunsu de si-cunoscu chiamarea, si o implinescu — si respectéza legile si drepturile. Societatea numai prin femei póte existe; frumosulu numai prin femei póte — inflori.

Alesandru Onaciu.

## SUVENIRI DE CALETORIA.

### IV.

(Nóptea pe drumulu de feru, — nichts über die Commodityt, — o dama patimitóre, — angerulu meu, — o buha, — frapare, — Augsburg, — istori'a unui „pardonu,” — toti dormu, — demanéti'a, — éراسi unu romanu, — Stuttgart, — Carlsruhe, — Rastadt, — Oos. — Baden-Baden.)

Sunt multi ómeni, cari pe drumulu de feru mai bucurosu caletorescu nóptea, câ-ci atunce potu — dormí. Inse eu nu sum amiculu caletoríloru de nópte. Cu atâtu mai putînu atunce, candu am sê trecu prin locuri necunoscuté, pe unde inca n'am umblatu. Nóptea e 'ntunerecu. Nu se vede. Nu te poti delectá la privirea regiuniloru frumóse. Trebuie sê siedí ca mutulu. Nu poti vorbí cu nimene. Consotii tei toti dormu. Si asié tempulu de o nópte ti-se pare unu secolu.

Cu tóte aceste noi plecaramu. Eramu siliti a plecá. La 15 augustu voiamu sê fimu la Parisu. Apoi pan' atunce mai aveamu sê visitámu multe locuri. Deosebitu me interesau scaldele de la Baden-Baden. Sotiulu meu doriá mai multu a merge la Hall, inse in fine se decise si dinsulu sê vina la Baden-Baden.

De óra ce amendoi ne tienemu de devis'a germanului, câ „Nichts über die Commodityt,” inainte de a plecá, ne rogaramu de conductorulu sê ni deie unu cupeu, unde sê fimu numai doi insi. Inse n'avuramu norocu. Din intemplanté erau pré multi caletori. Tóte vagónele erau pline.

Vediendu câ nu e poména de comoditate, voiamu sê ni capetámu celu putînu unu cupeu pentru fumatori. Conductorulu ni si aretà unu-

lu. Căndu înse eramu sê intrâmu, unu junu din cupeu ne agrăi germanesce :

— Me rogu, cupeulu acest'a nu e pentru fumatori.

— Domnule conductoru, dă ni dar unulu pentru fumatori.

— Poftim, intrati numai, cupeulu acest'a e pentru fumatori.

Clopotichulu sună a trei'a óra. N'avuramuu tempu a întârziá multu. Ne suiramuu. Atunce tenerulu de mai înainte éراسي se adresă catra noi într' unu tonu rogatoriu :

— Domniloru, ve rogu sê nu fumati, cã-ci aice e o dama morbósa.

— Asíe ? Pardon ! N'amu sciutu. Fiti siguri, cã vomu impliní detorinția nóstra cavalérésca ! — respuseramuu noi.

Apoi ne asiediaramuu. Numai dóue locuri neocupate mai erau. Eu din darulu sortii ajunséi chiar langa dam'a patimitóre. Sotiulu meu siedea fatísiu cu mine. Se întielege de sine. cã mai înainte de tóte începuramuu a satisfice curiositatea nóstra in respektulu frumsetiei damei ne-cunoscute. Érá tenera, bruneta, cu ochi mari, sprincene stufóse, si avea o talia frumósa.

— Ah ! cãtu de fericitu sum eu, dîsei cam in gluma sotiului meu, cã potu siedé langa unu angeru.

— Angerulu dtale e ca o buha, respunse elu, inse are pré frumóse sprincene.

— Mi-se pare inse, cã nu e morbósa, ci numai afeetédia.

— Nu scú, dar e imbracata ca si-o vrajitóre.

— Óre e nemtióica ?

— Ba mi se pare. cã se tiene de némulu celu alesu.

Chiar eram sê facu o observatiune picanta, cându tenerulu de mai susu audîndu-ne vorbindu romanesc, ne agrăi si dînsulu — romanesc :

— Sunteti dvóstre romani ?

— Da. Si dvóstre ?

— Si noi. Venimuu de la Bucuresci si caletorimuu spre Parisu.

— Chiar bine, cã începusi a vorbí romanesc. cã-ci acusi eramuu sê ve criticâmu.

— Cum, cum ? — întrebă tenerulu.

— O ! fiti convinsi, cã critic'a nóstra nesmintita s'ar fi esprimatu in favorulu dvóstre, — respunse sotiulu meu. Érá pe mine mai nu me scapá risulu.

Neci nu visaramuu, cã vorbindu romanesc in acea strainetate, ne va pricepe cineva. Eramuu trapati cu atâtu mai vertosu. cã-ci observatiu-

nile nóstre romanesci nu si-au pré potutu castigá placerea loru. Inse n'avuramuu ce face. Cuvintele nóstre nu se mai poteau revocá. Ne siliramuu dara a imbracá fatia seriósa si ca si cându nu s'ar fi întâmplatu nimic'a, începuramuu a conversá.

Astfelu sosiramuu la Augsburg. Cetitorii mei avura ocaziuni a cetí de multe ori despre acestu orasiu, care — precum se scie — inea pe tempulu Romaniloru érá cunoscutu sub numele Augusta Vindelicorum. Diace la inpreunarea riuriloru Wertach si Lech, si are 45,380 de locuitori. Scimuu toti, cum o confesiune religioara de la acestu orasiu se numí „confesiune augsburgica,” — pentru aceea ar fi de prisosu a vorbí mai pe largu despre istoria acesteia. Despre orasiu asîsdere nu potu sê vi spunu ceva-si mai specialu. cã-ci noi grabindu-ne a caletorí mai departe, nu steteramuu decãtu numai câte-va minute.

Aceste minute inse au fostu chiar destule, ca vecinulu meu din stang'a, unu omu inaintatu in etate, sê iésa a-si cumperá ceva. Fîndu bini-sioru întunerecu, betranulu meu esîndu me calcá cumplitu pe picioru.

— Ah ! — eschiamai eu bucurandu-me grozavu de norocirea asta, ér ochii mei vedeau totu stele pe de-asupra mea.

— Pardonu ! — se rogă elu observandu ce facú.

Eu inse fîndu fórté necesítu, si simtiendu o dorere nespusa, pusei in cuiu tóta eticheta, si i respunsei romanesc :

— Tine draeulu in pardonulu teu ! Poti totu cere pardonu. dupa ce mi-ai turtitu piciorulu. cãtu nu mai potu calcá pe elu.

Omulu meu nu-mi respunse nimica. De buna séma nu scie romanesc, e atare némtiu. — eugetam eu, si eram liniscitu, cã celu putînu i spusei verde ceca ce doriam.

Érá pe la média-nópte. Consotii din cupeu admira unulu dupa altulu. Numai dam'a cea patimitóre amirosea din cându in cându o sticla. Pe urma si dîns'a si-închise ochii. Eu me uitamu prin feréstă spre ceriulu preseratu de stele, si eugetulu meu sborá îndereptu in directiune contraria locomotivului, departe, in locul unde petrecui anii copilariei si junetiei mele, si acolo cobrindu-se la feréstă acelora pe carii i iubescu mai tare in lune. li oftă : „Dormiti in pace scumpii mei !” In urma somnulu reportă victoria si a supra mea.

Căndu me tredí, érá desu de demanétia. Vecinulu meu turtitoriu nu mai dormiá, si întorcandu-se catra mine, me întrebă — romanesc :



— Domnule, mai dore-te piciorulu?

Intrebarea ast'a fu atâtu de neasceptata, încâtu nu-mi mai potui retiené risulu, betranulu ridea asemenea, éra eu i respunsei:

— Acuma eu ceru de la dta pardonu, n'am eugetatu câ scii romanesce.

— Cum sê nu sciu, déca sum romanu?!

In urma apoi aflaramu, câ in cupeulu acela eramu siepte romani . . .

Dar éca sosiramu la Stuttgart. Sê ne coborimu si sê facemu o scurta preambulare prin orasiu. Stuttgart e capital'a ducatului Wûrtemberg, are 70.000 de locuitori, prin urmare e unu orasiu multu mai micu decâtu München. Rari-tâti de vediutu nu are multe. Cele mai multe edificie s'au ziditu in secolulu acesta sub domniea regelui Villielmu. Din stradele sale cea mai frumôsa e „strad'a regelui.“ Pe piati'a lui Schiller se inaltia statu'a lui Schiller. Intre alte biserici are un'a numita „Stiftskirche“ inceputa la 1436 si finita la 1490, cu dôue turnuri. Museulu asîsdere contine multe obiecte interesante.

Dupa o petrecere de dôue ôre in Stuttgart, cu alta trasura continuaramu caletori'a nôstra, si la mediadi ajunseramu la Carlsruhe, capital'a marelui ducatu Baden, vestita mai alesu din *tempurile din urma*. Acî steteramu numai câteva minute.

Nu departe diace Rastadt, fôst'a capitala a celoru de pe urma margrafi de Baden-Baden. Susu pe o innaltîme se vede unu castelu, unde intrarea e libera. Acolo intr'o chilia la 6 maiu 1714 se subscrise pacea intre imperatulu si Franci'a de catra principele Eugeniu si maresialulu Villars. La 1797—1799 s'a tienutu aice unu congresu, si la incheierea acesteia la 23 aprilu 1799 doi soli francesi, Roberjot si Bonnie fura ucisi in o padure ce se afla nu departe de orasiu.

Din Rastadt pana la Oos caletori'a nu tie-ne mai multu decâtu diumetate de ôra. La Oos ne suiramu in alta trasura si peste diece minute sosiramu la Baden-Baden.

Iosifu Vulcanu.

### Laculu de la Atter.

(Cu ilustratiune pe pagin'a 405.)

Pregiurulu Salzburgului e fôrte frumosu. Aice se afla locurile cele mai incantatôre. Ochii la privirea loro se imbêta de o placere spirituala. O excursiune intre muntii invecinati remane intiparita pentru totdeuna in anim'a caletoriului. Unulu dintre cele mai majestose puncte e laculu de la Atter, ce se estinde la piciôrele muntelui Buchberg. Laculu acesta ni infatîsieđia o icôna pré pompôsa, ce numai artistulu celu mai mare Domnedieu a potutu crea.

### Adunarea gen a Asociatiunii transilvane.

Clusiu 28 aug. 1867.

Onorata Redactiune! Conformu promisiunii mele, éca me grabescu a vi scrie câte-va sîre despre adunarea gen. a Asociatiunii transilvane, tienuta in anulu acesta aice la Clusiu.

Considerandu adunârile din anii trecuti si deosebi cele din Blasiu, Hatiegu si Abrudu, se pôte dice, câ adunarea de acuma fu destulu de numerôsa.

Domineca in 25 aug. se tienu o conferintia preliminară, eu inse sosindu la Clusiu dupa incheierea acelei conferintie, nu potui sê vi referedi despre ea nescari specialitâti. Ceea ce aflai despre cele petrecute acolo, e, câ portarea presidiului in adunarea presinte, dede ansa la o discussiune mai lunga. Pentru câ vedi bine, presedintele cu tôte câ sciea pré bine, cumca vice-presedintele intru adeveru e impedeatu a luâ parte la adunarea acést'a, totusi aflâ cu cale a nu veni neci dinsulu, escusandu-se cu afaceri oficiose. Unii membri ai conferintiei erau de opiniunea, ca pentru adunarea acést'a sê se alega unu presedinte ad hoc. — altii inse propusera, ca celu mai betranu membru alu comitetului se porte presidiulu.

Luni in 26 aug. demaneti'a la 10½ ôre se deschise prim'a siedintia publica in sal'a redutului, de catra dlu Jacobu Bologa, membrulu comitetului, carele anunciandu cauzele absintiei presedintiloru, provocâ adunarea, ca se dispuna in respectulu presidiului. Dlu Dr. Ratiu propuse ca dlu Bologa sê se alega prin aclamatiune de presedinte adunării presinte. Ceea ce se si intemplâ. Dlu Bologa multiamindu pentru acêsta onore, dechiarâ adunarea deschisa.

Dupa aceste mai antâiu luâ caventulu dlu protopopu din Clusiu Ioane Pamfilie, si in numele romaniloru de aice salutâ pe membrii adunati.

Apoi pentru adunarea presinte se alesara notari dnii: Popfiu, M. Bohetielu si Francu. Finindu-se acést'a, secretariulu II. dlu Rusu dede cetire roportului despre activitatea asociatiunei in anulu trecut. Pentru revederea roportului se alese o comisiune de cinci membri.

Urmâ cetirea roportului dlui casieriu Stejariu. Pentru revederea acestui-a asisderea se alesera cinci membri. In fine se ceti roportulu bibliotecariului. Se mai alese o comisiune pentru inscrierea membriloru noii si alt'a pentru statorirea bugetului pentru anulu viitoriu.

Atunce presedintele dede spre cetire o epistola a dlui Jacobu Muresianu, prin carea pentru fondarea unei academie romane de drepturi oferedia din partea sa 1000 de florini. Acêsta epistola causâ sensatiune placuta si in cestiunea ponderôsa atinsa in epistol'a amintita se esmise o comisiune.

Dupa aceste veni la ordine cetirea disertatiuniloru. Se presantara trei. Un'a de dlu Vajda, alta de dlu Popfiu, si a trei'a de dlu dr. Tincu. Adunarea decise ca mai antâiu sê se asculte disertatiunea dlui Popfiu, carele urcandu-se pe tribuna incepû sê vorbésca despre literatur'a romana, indegetandu cu totu adinsulu lips'a unei istorii a literaturii nôstre. Limb'a cea poetica, elocinti'a intru adeveru oratorica, si in fine tonulu celu sonoru alu junelui nostru numai decâtu miscara tôte animele si adunarea de nenumarate ori enupse in vivate entusiastice.

Si cu ast'a siedinti'a se inchiâ. Dupa mediadi te-

nerimea adunata pentru ocaziunea ast'a la Clusiu, decise a tramite doue telegrame salutatore, un'a societatii „Transilvania“ si alt'a „Societatii literarie“ de la Bucuresti.

Siedinti'a a dou'a se incepù marti la 11 ore. Dupa verificarea protocolului se cetira doue depesie felicitatorice sosite din Bucuresti, un'a de la dlu T. Cipariu, alt'a de la dlu Eliade Radulescu. Adunarea le primi intre aplause, si la propunerea dlui dr. Ratiu decise a li-se raspunde totu pe acèsta cale. Pentru compunerea telegramelor se alese o comisiune de trei membri.

Dupa aceste urmà cetirea disertatiunei dlui Vajda, carea fiindu pré lunga tienti pana la finitulu siedintiei. Inca inante de a se terminà disertatiunea, se ceti si primi respunsulu la telegramele amintite.

Dupa amèdia-di urmà alegerea oficialilor. Presiedinte se alese Esc. sa Vasiliu Popu, carele in respunsulu sèu accentuandu, cã nu va lipsi nici de la o adunare generala, adunarea erupse in vivate entusiastice. Vice-presiedinte se alese dlu protopopu Hanea; ceilalti oficiali se realesera. Adunarea gen. in anulu viitoriu se va tienti la Gherla.

Ser'a se tienti in teatru unu concertu romanescu, la care participà unu publicu numerosu. Dintre diletanți secerara aplause deosebi domnișorele Isabel'a Vasiciu si Aureli'a Popu, dnii Trandafir si Mihaiu Ferliescu asidere facura sensatiune placuta, era dechiamatiunea dlui Ludovicu Ciato succese bine. Precum audu, venitul concertului se urca la 600 de florini. Dlu comisariu regiu si-a rescumperatu biletulu de intrare cu 100 fi. Despre cele lalte mane. —?—

## Societatea literaria romana.

### II.

Ca adausu la cele impartesite in nrulu trecutulu despre Societatea literaria din Bucuresti, estragemu din „Gazeta“ urmatorele :

Societatea se constitui si ca de inceputura tienti in 8/20 de la 12 pana la 3<sup>1</sup>/<sub>2</sub> o siedintia totu in sal'a Ateneului, din cauza, cã sal'a destinata in acedemia pentru scopurile acestei societati inca nu este pregatita de ajunsu.

Dupa cetirea statutelor urmà alegerea provisoria a biroului, luandu-se de principiu etatea. Asiè presiedinte fu alesu dlu I. Eliade Radulescu, ca omu in etate de 65 ani, vice-presiedinte dlu Timateu Cipariu de 63 ani, era secretari se alesera domnii V. Alesandrescu Urechia, Macsimu, Al. Romauu, si Sbiera.

Acum societatea se dechiarà pe sine constituita si capace de a intrà in activitatea prevediuta in statute pana la elaborarea si aprobarea nouelor statute, dupa care va urmà organisatiunea ei definitiva pentru viitoriu.

Mai inainte de a trece la lucrãrile recerute prin regulamentulu provisoriu se decisera unele cestiuni preliminare.

La intrebarea, cã ore care sè fia numerulu membriloru presentu spre a poté lucrà si decide in modu obligatoriu pentru societate se incheia, cã are sè fia totudeuna majoritate absoluta, adica celu pucinu diumetate + 1.

Asupra intrebãrii, dèca siedintiele societatii au sè fia publice sèu inchise s'a incinsu o discussiune mai lunga, in care inse s'au adusu mai multu totu arguminte

convingatore, intru inticlesulu, cã Minerv'a, cã Muscle, adica sciintiele fugu de sgomotulu lumii, cautandu liniștea si retragerea; intr'aceea constatandu-se din mai multe impregiurari, cã publiculu celu luminatu, ba poté natiunea intrèga astèpta cu sete si doiosia nespusa, ca sè cunòsca din tempu in tempu rezultatulu lucrãriloru societatii literarie, asie la propunerea dlui presiedinte si a altoru doi membri se primi principiu publicitatii conditiunata, adica : Societatea va lucrà in pace si liniște neturburata, era candu va aflà ea cu cale, va decide si pentru tienerea unoru siedintie publice; intr'aceea protocoalele siedintieloru sale, redigendu-se mai pre largu, mai desvoltate, motivate, se voru publicà in „Monitoru“ sèu si in altu diariu.

Dupa aceste dnii G. Baritiu si Iosifu Hodosiu propusera a trece la protocolu o dechiaratiune, prin care se dèce, cã Societatea literaria presupune, cumca intre marginele ce-si va trage ea in sa-si priu statutele sale, *independenti'a ei* va fi scutita si aপরতা pentru totu viitorulu. Propunerea se primi. In aceea-si siedintia se asiediara urmatorele comisiuni : Pentru elaborarea statutelor definitive ale societatii compusa din membrii I. Eliade, Tim. Cipariu. A. Tr. Laurianu, Baritiu, Al. Hurmuzache; pentru cercetarea tuturor acteloru transpuse de catra ministerulu instructiunii publice in dispușetiunea societatii, privitore atatu la infiintiarca ei incependu de siepte ani incòce, de candu se lucra spre acestu scopu, cãtu si la fondurile care trecu in posesiunca societatii; acèsta comisiune sta din directorulu depart. ministr. Vas. Alesandrescu Urechia, Al. Romanu, prof. Macsimu, Dr. Hodosiu, Caragèni macedoromanu; apoi comisiunea pentru pregatirea unei programe sèu substratu privitoru la statorirea *ortografiei*, acèsta e compusa din dnii G. Munteanu, prof. Sbiera, Strejescu si cãti era sè mai sosèasca.

Despre fondurile societatii insemnamu deocamdata numai atãta, camca acum la inceputu capitalulu efectivu, carele intra in man'a societatii nu este mai mare de 12 mii galbini, prin urmare venitul ei pe anulu infiintarii sale inca nu va fi mai mare decãtu 1200 galbini adica 10% interesulu legiuitu in tiera; se spe-ra inse cã dupa pregatirile ce s'au facutu, camer'a inca va votà si va trece la bugetulu tierii in favorea societatii academice romane cãte 2000 galbeni pe fia-care anu. Ci despre fonduri se va impartasi unu reportu compusu inadinsu prin comisiune.

Mai nainte de incheierea siedintiei se citi unu telegramu lungu si multu patrioticu alu comunei Craiova, prin care acèsta gratulèza societatii la inaugurarea sa si i-poftesce din tóta inim'a viitoru nefinitu.

Se mai citeșce unu telegramu alu dlui Gonata de la Besarabi'a, prin care dsa arèta, cã'i preste putintia a primi denumirea de membru alu societatii, fiinduca nu-i este iertatu. Nu se pote spune, ce impresiune dureròsa a produsu acea scire mai alesu asupra aceluor membri ai societatii, carii sunt informati de airea, cã pentru optu sute mii romani curati din Besarabi'a (cinci districte moldovene fòrte roditore remase la Rusi'a) nu ecisista neci o scòla romanèșca, cã trei scòle comunale romanesci infiintiate de unii proprietari romani binesimțitori au fostu casate, cã unic'a catedra de limb'a romanèșca ce se aflà in capital'a Chisiencu, inainte cu 1<sup>1</sup>/<sub>2</sub> anu inca fù casata, cã in tôte besericele romanesci este introdusa numai limb'a rusèșca cu preoti rusesci (?!), cã necum foi publice si carti romanesci din Moldavo-Romania, dara neci chiaru din Austria nu sunt suferite

se între în Besarabi'a întocma precum nu eră suferite a intră în Transilvani'a și Ungari'a din Principate până la an. 1862.

În 9/21 et 10/22 comisiunile lucrărilor întinse. Comisiunea statutelor luă de fundamentu proiectulu din 1860 pastratu și în fôl'a intitulată „Instrucțiunea publică“ din Novembre alu aceluia-si anu, era după statorirea catorva principia într'o ședință de 3 ore și alese din sinulu seu de redactoru alu noului proiectu pe dn. Laurianu.

Astăzi este era ședință plenară totu în sal'a Ateneului, despre care înse mai târziu.

### III.

Vineri în 11/23 augustu de la 12½—4 ore se mai țienă o ședință plenară. Citindu-se protocolulu ședinței de Marti și autenticandu-se cu pucine corecturi, dn. Vas. Alesandrescu-Urechia mai împartăși adunării unele telegrame și anume trei de fericitare și încurajare, unulu de la consiliulu municipalu din districtulu Argesiu, altulu de la consiliulu comunalu din Ploiesci (cu 25 mii loc.), alu treile de la studentii romani din Parisu. Alu patrulu telegramu fû de la d. Hajdêu senioru (tatalu) din Chisineu în care arată că a manecatu de a casa și că în scurtu va fi în Bucuresci. Totu dn. Urechia depuse pe măs'a adunării o cartică a dlui Grig. Io. Lahovari dr. în dreptu, intitulată : „Despre Alfabetu și Ortographi'a română Bucuresci 1867, dedicată Societății literare române adunate în Bucuresci la an. 1867.“

După acestea presidiulu eră să pună la ordine dăile reportulu comisiunii examinatoru de actele și fondurile transpuse de la gubernu, după înse dn. V. A. Urechia dechiară, că acelasi încă nu e gat' de totu, din cauza că în cele două dăile din urma a fostu preste putință a lamuri cifrele respective la ministeriulu de finanță, asié comisiunea alăsa spre a pregăti o programă înlesnitoare a debaterilor asupra ortografiei fu poftită a-si împartăși rezultatulu lucrărilor sale. Acăsta dechiară, că ea ne ajungundu a se învoi asupra unui principiu (etimologicu, foneticu, séu amestecatu) n'a putu pregăti neci o programă, că înse dn. dir. Gav. Munteanu are unu operatu alu seu și anume unu proiectu de ortografia, pe care ar' dori a-lu împartăși. Acestu proiectu se puse la ordine dăile. Dn. Munteanu luciti; adunarea lu-ascultă cu intinșă luare-aminte. Proiectulu ce altmintrea elaboratu cu multa grijă, de și nu coprindea mai nimicu nou pentru ómenii de litere, cati au urmaritu cu luare-aminte desvoltamentulu scrierii cu litere latine de ani optuieci încóce, dete totusi ocașiune la discușiuni prelungite și serióse. Indesiertu dn. Urechia propuse în trei restimpuri tiparirea proiectului și împartășiirea lui preste 24 ore, pentru că asié membrii sê aiba ocașiune de a-lu examina în liniste; indesiertu Baritiu rugă pe adunare ca sê pună la votu mai antâiu principiale susu atinse, din cauza că discușiunea si-luă cursulu seu rapede și fôrte interesantu. Si pentruce acăsta? Pentruce în decursulu debaterii se vediu, că acăsta cestiune este matoră, că pentru acestu casu n'ai ce face cu program'a și că mai toti membrii afara de unulu eră în lini'a prima pentru principiu etimologicu, era pentru celu foneticu numai ca moderatoru, tóte cuventarile au fostu interesante, în acea dă, înse cuventarea dlui profes. Macsimu și ca filologu, și ca oratoru bunu și înzestratu cu voce sonóra a trasu asupra'i comun'a luare-aminte. În acea ședință debateră incin-

sa asupra principialoru ortografice nu se putu fini, prin urmare continuarea lor se defipse pe diu'a urmatoria.

## CE ENOU?

\*\* (*Diel'a Ungariet,*) precum cei bineinformati vreu sê scia, se va conchiamă în septeman'a venitoare pe finea lunei curinte.

\*\* (*Din Ploesci*) primimu urmatórele orduri: Vetu fi cetitu prin diuare de primirea în adeveru regala ce s'a facutu în Bucuresci literatiloru nostri. La trecerea loru prin Ploesci le-amu facutu și noi frumósa primire, 'nse pló'a și trecerea grabnică spre Bucuresci, unde erau asceptati a dóu'a dă, a impededatu óre-cum planulu nostru. Au statu în Ploesci numai de la 11 ore nóptea până a dóu'a dă la șapte ore demaneti'a. Cu ocașiunea conductului de facile li s'a rostitu o oda compusa de poetulu Antinescu la cortelulu unuia dintre domnii literati, unde erau toti intruniti pentru o óra, în midiloculu junimei și a poporului ce portă facile și sub escutarea celoru mai frumóse arii natiunale. Adóu'a-dă la 7½ ore plecara spre capitala.

\*\* (*Éras' o fapta frumósa.*) Comitétulu permanentu a judetiului Cahulu spre eternisarea dăile de 1 augustu în care s'a convocatu antaiulu congresu literariu în capital'a Romaniei, a otaritu a fondă dóue mfi lei spre întretinerea a doi juni romani din Besarabi'a și Bucovin'a la una din cele mai renumite scoli din Europa. Aceste stipendii se voru acordă în cursu de 20 ani.

\*\* (*Curiosu!*) Unu amicu alu nostru, care în dăile trecute petrecu la Clusiu, ni împartiescesc acea scire curiósa, că dlu redactoru alu „Telegrafului R.“ ca bibliotecariulu Asociatiunii fiindu și dsa la adunarea din Clusiu, avu óresi-cari neplaceri cu politi'a de acolo, din cauza că acést'a l'a confundatu cu atare — emisariu.

\*\* (*Junele poetu de peste Carpati.*) dlu J. C. Fundescu, autorulu frumósei poesii „Florica“, publicata într' unulu din nrri trecuti ai fôiei nóstre, rentornandu din strainetate petrecu o dă în giurulu nostru și avu fragedímea de a ni promite colucrarea sa.

### Din strainetate.

== (*Deputatiunea*), carea a caletoritu în Americ'a, pentru ca se aduca în Europ'a cadavrulu lui Masimilianu, până la 8 aug. a fostu în Washington, și încă eră sê mai remana acolo pe unu tempu nedeterminatu fiindu că nu sciau unde sê merge după cadavru. Dreptu aceea din New-Orleans a sositu unu telegramu de cuprinsulu, că Juarez a predatu deja corpulu lui Masimilianu, și ambasadorulu prusescu a și facutu pasii trebuintiosi pentru aducerea aceluia-si în Europ'a. Astfelu deputatiunea până la 8 aug. încă a totu asceptatu după sciri mai nóue, ne sciindu de siguru, încátu este adeverata faim'a mentiuata.

== (*Obrenovicu la imperatulu Austriet.*) Diuariulu „Patrie“ primesce scirea din Vien'a, că Maj. Sa cu ocașiunea, candu primi pe Mihaiu Obrenovicu principele serbiloru, l'a întrebatu, că : „este indestulitu cu ace'a, că trupele turcesci au desiertatu din Belgradu?“ la ce respunse : „Bucuri'a nostra ar fi perfecta, dacă n'amu adă plangerile fratiloru din Bosnia și Hercegovina;“ — apoi esí.

= (*Despre imperatés'a Charlotta*) scrie „Pall-Mall-Gazette,” că pana acuma fu pusa sub o cura, carea nu este de totu condamnabila. Imperatés'a pana acuma — după cum spunu scriile mai prospete — a avutu o viétia pré sin-guratica. Cei mai renumiti medici, cari s'au ocupatu cu scrutarea morburiloru de acést'a plésa, au constatatu, că între tóte medica-mintele, celu din antâiu este, că pa-tientii suntu a se asiediá astfelu, încátu se fia cu potintia a delaturá atentiunea respectiviloru chiaru si de la cugetâriile sale, si apoi a se preocupá cu atari obiecte, cari potu produce impresiune placuta si via-la, cu deosebire trebue delaturate ori ce obiecte, ce ar' sta in ore-si care-va legatura cu trecutul. Inse Charlotta in Miramare in astfelu de societâti traí, cari neinctatu i-adeceau in minte tempii trecuti. Asié dara nu póte fi nimene sur-prinsu, déca dîns'a inca si pana asta-di patimesce. Mediculu belgi-cu, carui-a este incredintiata cur'a imperatesei, s'a determinatu a in-treprende cu totul altu modu de vindecare, esprimandu-se, că mor-bulu Charlottei nu este asié periculosu, ca sê nu se póta operá delaturarea lui. — Foiele bel-gice acum scriu, că pe imperatés'a arare ori o lasa singura, si se incerca a-i face neintre-ruptu distractiune. Inca neci pana asta-di nu scie nemica despre trist'a morte a barbatului seu.

= (*Imperatulu si imperatés'a*) francesiloru au cale-ritu din Parisu la Salisburg in unulu si acela-si va-gonu. Acest'a erá trenulu de curte, carele este prove-diutu cu tóte comoditâtie, ce numai se potu pofiti, si nici decatu nu samena cu vagonule cele strimte ale trenu-lui comunu. Vagonule suntu legate de olalta astfelu, încátu prea usioru poti trece dintr' unulu intr' altulu. In midilocolu trenulu este unu salonu pomposu, cu so-fe si foteluri, pe pareti oglinde mari si icone frumose. Nici orologiulu nu lipsesce. Din acestu salonu — in care se afla totu ce se poftesce in unu salonu splendidu — se deschide la unu coltiu salonulu, in carele prandiescu, la celalaltu chili'a, unde lucra imperatulu. — In acést'a chilia, între altele, se afla si telegrafu, carele pe de asupra trenulu duce ordinatiunile la cutare oficialu de curte, séu conductorului. Imperatulu prin acestu telegrafu demanda; de esemplu: „mai repede!” — „mai incetu“ — „se stee“ — „adjutantulu meu.“ In apropi-rea acestei chilie este salonulu de dormitu, cu doue pa-turi in drept'a si stang'a de alungulu vagonulu. De aci duce in chili'a de toleta a imperatesei, din carea ase-mine nu lipsesce nemica, ce o dama póte pofiti. Afara de aceste este bucataria, ba si pevnitia (celariu.) Este-riorulu vagoneloru inca e fôrte pomposu, pe care se vedu sculpturi deosebite si vulturi francesi.

= (*Faim'a*) cumca Langiewitz ar' fi moritu nu se adeveresce. Taiatur'a capetata in duelu nu este periculosa.

## Gacitura de siacu.

turi	cu-	mentu,	can-	si	aces-	credi	tre-	De			
Se-	lu,	asia	te	mai	du	de	pol'a	Stefanu B.			
Ro-	su-	tre-	drep-	ne	jura-	toru	ban-	i	ca	de	strin-
puri	tra	ma-	'lu	nu-	tute	sela-	pa-	sub	du	a	o
fe-	vule	de	vir-	iu	bar-	gru	Ro-	via,	se	si	ni
vós-	tem-	re	ma-	cum-	cu-	ti,	ritu	mentu;	ma-	se	du-
bra	cumu	ve-	nóse	pa-	Ro-	A-	ne-	In	ma	oble-	iu
lup-	si-a	d'in	reri.	lei	can-	pe-	'n	re	pe-	ce	ciu-
pre-	Tu	oda-	ti.	si-	du-	ca	fo-	se	tia	uni-	gara,
ta	ta-	situ	tie,	t'a	n'a	du	ama-	ri?	Prin	sbu-	vie-
Dé-	ru-	ma-	ra	ci-	bu-	cu-	ni'a	Se pote des-			
re-	Lip-	ca	le	ri	tira-	Lu-	Mur.	legá dupa sa-			
								ratur'a ca-			
								lnlui.			

## Deslegarea gâciturii de semne din nr. 31:

Déca stau in cugetare,  
Câ 'n acést'a lume mare,  
Ce e mai farmecatoriu?  
Eu mi-aducu a minte 'ndata  
De guriti'a ta 'nfocata  
Angeru dulce 'ncantatoriu.

Sê me 'ntrebe ori si care,  
Câ ce e in lumea mare  
Mai melodiosu, cerescu?  
I-asiu raspunde, si i-asiu spune:  
Tonulu mandrei mele june,  
Candu mi-dîce: Te iubescu!

Iosifu Vulcanu.

Deslegare buna primiramu de la dómuele si dom-nisiórele Mina de Bardosi, Emilia Cadariu, Anastasia Moldovanu, Agrafina Ioanovicu, Julia Christianu n. Chitescu, Luisa Murgu n. Balcu, Juliana Petri, Maria Seucanu, Neti Seucanu, Linca Muresianu, Anastasia Leonovicu, Maria Aiseru, si de la domnii Grigoriu Tamás, Nicolau Avramu, Ioanu Bodescu, Georgiu Baiulescu, Alesiu Popescu, Stefanu B. Popovicu, Ioane Petcu, Vincentiu Caprariu.

Proprietariu, redactoru respundiatoriu si editoriu: **IOSIFU VULCANU.**